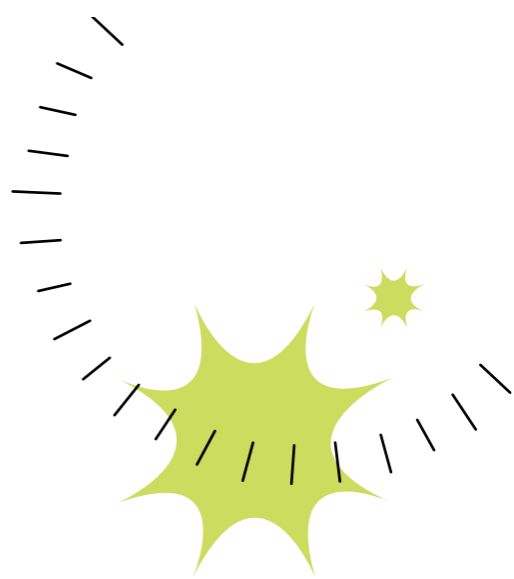

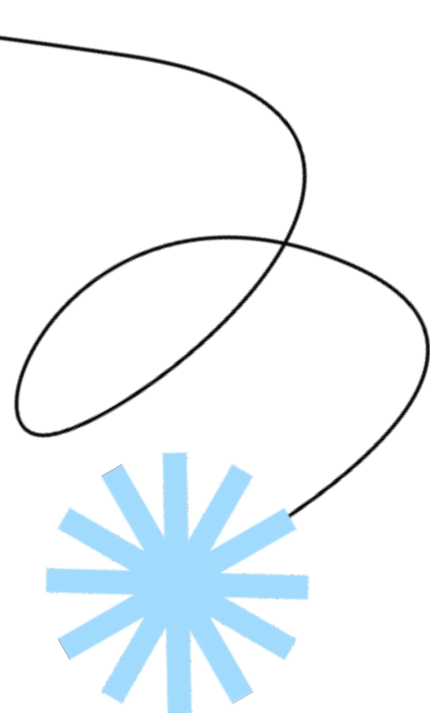

ОФІС
ДОБРОЧЕСНОСТІ
НАЗК

Тиждень добročесності

Посібник для вчителя

ЗМІСТ

Чому важливо навчати дітей доброчесності?	<u>5</u>
Що таке тиждень доброчесності?	<u>6</u>
Які активності заплановані?	<u>7</u>
Урок «Конфлікт інтересів» (9-10 класи)	<u>8</u>
Урок «Корупція краде можливості» (8-9 класи)	<u>18</u>
Урок «Антикорупційні дебати» (10-11 класи)	<u>29</u>
Урок «Урок доброчесності» (7-8 класи)	<u>40</u>
Урок «Доброчесність онлайн» (7-8 класи)	<u>50</u>
Тематичні обговорення «Будь доброчесним – поводься безпечно» (5-11 класи)	<u>57</u>
Кінофестиваль доброчесності(5-11 класи)	<u>58</u>

Шановні колеги!

Сьогодні багато українських дітей вже знають, що таке навчатися з укриття, вміють плести маскувальні сітки та здатні організувати благодійний збір на підтримку ЗСУ. А найменші хвилюються про те, щоб сили ППО не збили Святого Миколая чи Санту, коли ті доставлятимуть подарунки на новорічні свята.

Усі ці знання та навички однозначно не те, що ми б хотіли передати нашим дітям, але наразі вони є життєво необхідними, тими, яких вимагає цей непростий історичний період. Однак разом із викликами воєнного часу, ми отримали ще дещо — шалену хвилю зростання довіри одне до одного й емпатії. Ми вкотре довели собі та усьому світові, що українці як ніхто інший вміють об'єднуватися заради спільної перемоги.

Наша команда переконана, що саме зараз, попри усі складнощі та негаразди, найкращий момент навчати наших дітей доброчесності, адже це те, що може суттєво посилити наше суспільство та державу в цілому.

У школі сьогодні діти вчать не лише фізиці, літературі чи географії. Вони вчать правилам мінної безпеки та читають твори сучасних українських письменників, які у цей момент ймовірно збирають на черговий дрон чи пікап. Усе набрало глибшого сенсу. І добродесність також.

Жоден підручник не навчить людину бути добродесним. Але на власних прикладах, на прикладах наших військових, волонтерів, медиків, комунальників і, безумовно, педагогів ми можемо показати дітям, як це — поводитися добродесно і бути гідним громадянином України.

Переконані, що завдяки цим рекомендаціям, подорож у світ добродесності буде корисною і цікавою як вам, так і вашим учням.

**З вірою у перемогу,
Офіс добродесності НАЗК**

Чому важливо навчати дітей доброчесності?

У посібнику «Навчання доброчесності» зазначають, що у світі активно зростає тренд навчати доброчесності починаючи зі школи.

Як свідчить практика, **введення дітей у дискурс доброчесності та етики має позитивні результати в подальшому, коли сьогоднішні школярі прийматимуть важливі рішення вже у дорослому житті.**

Школа не має бути “дзеркалом суспільства”, лише віддзеркалюючи його проблеми та вади. Школа повинна стати середовищем, де будуть формуватися нові норми суспільної взаємодії – взаємоповага, честь і гідність, доброчесність та справедливість.

Що таке тиждень доброчесності?

Тиждень доброчесності – це п'ять робочих днів, протягом яких навчальні та позанавчальні активності дітей будуть присвячені темі доброчесності. Ви можете обрати всі із запропонованих, або зосередитись на тих, які видаються вам найкращими саме для ваших учнів.

Його мета - знайомство учнівства з поняттям “доброчесність”, актуалізація та поглиблення знань про корупцію та її негативні наслідки.

Тиждень доброчесності варто організовувати щорічно за 1-2 тижні до 9 грудня – Міжнародного дня боротьби з корупцією.

Які активності заплановані?

Цьогорічний путівник Тижнем доброчесності пропонує нові активності для учнів та учениць, зокрема:

- Урок про конфлікт інтересів
- Корупція краде можливості
- Антикорупційні дебати
- Урок доброчесності
- Доброчесність онлайн
- Будь доброчесним – поведься безпечно!
- Кінофестиваль «Доброчесність перемагає»

Проте, ви можете використати [методичні розробки](#), що були запропоновані і минулого року, адже доброчесність не має строку давності 😊

Будь ласка, [поділіться своїми враженнями](#) від запропонованих уроків та активностей. Це дозволяє нам ставати краще і робити ще більше корисних матеріалів для школярів.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

9-10 КЛАСИ

МЕТА УРОКУ

навчити учнів розпізнавати конфлікт інтересів

Учні/учениці:

Знаннєвий компонент:

- знають, що таке конфлікт інтересів;
- можуть навести приклади конфлікту інтересів.

Діяльнісний компонент:

- набувають навичок розпізнавання конфлікту інтересів та знають, як чинити в таких випадках.

Ціннісний компонент:

- формують нульову толерантність до корупції.

КРОК 1

Корупція чи ні?

Запропонуйте учням/-цям за допомогою ресурсу learningapps розподілити описані ситуації у відповідні колонки “корупція” та “НЕ корупція”.

Також, цю вправу можна виконати без використання інтерактивних технологій, пропонуючи дітям проголосувати за варіант та обґрунтувати

Ситуації до обговорення:

- чиновник підвіз у вихідний день на службовій автівці своїх друзів на вечірку;

це корупція

- пацієнт подякував після завершення вдалого лікування лікарю, подарувавши букет квітів з власного саду;

це не корупція

- громадянина відмовились лікувати, оскільки він не “вніс обов’язковий благодійний внесок”;

це корупція

- родичка мера виграла конкурс і стала директором школи.

це не корупція

Посилання на готову вправу на ресурсі learningapps [тут.](#)

Підсумуйте, що інколи нам складно визначити є щось корупцією чи ні. Особливо, якщо ми забуваємо які ознаки корупції. І часто ми називаємо корупцією те, що не справедливо.

Питання справедливості - важливе і складне, особливо якщо ми говоримо про цю категорію в суспільстві. І подекуди можуть виникати складнощі.

КРОК 2

Вправа “Торт”

Запропонуйте учням розділити торт “справедливо”. Ви можете використати як справжній торт, так і намальований чи муляж.

Перед вправою об’єднайте дітей в групи та роздайте їм вказівки - ролі, у відповідності до яких (а не лише своїх внутрішніх переконань) вони робитимуть вибір при поділі торта. Групи можуть поінформувати одна одну про найменування ролей, але не про таємні вказівки до завершення вправи.

Роль 1

Герой А, який вважає, що має право щонайменше на половину торта, оскільки дуже любить солодке, більше ніж інші, а торти їсть не так часто.

Роль 2

Герой Б, який має близького друга - героя В. Вони хочуть поділити торт тільки на двох.

Роль 3

Герой В, близький друг героя Б. Домовляються поділити торт лише на двох.

Роль 4

Герой Г, який буде ділити торт в інтересах героя А, сподіваючись на прихильність останнього в майбутньому.

Роль 5

Герой Г - просто хоче поділити торт справедливо на всіх учнів класу.

Методичний коментар

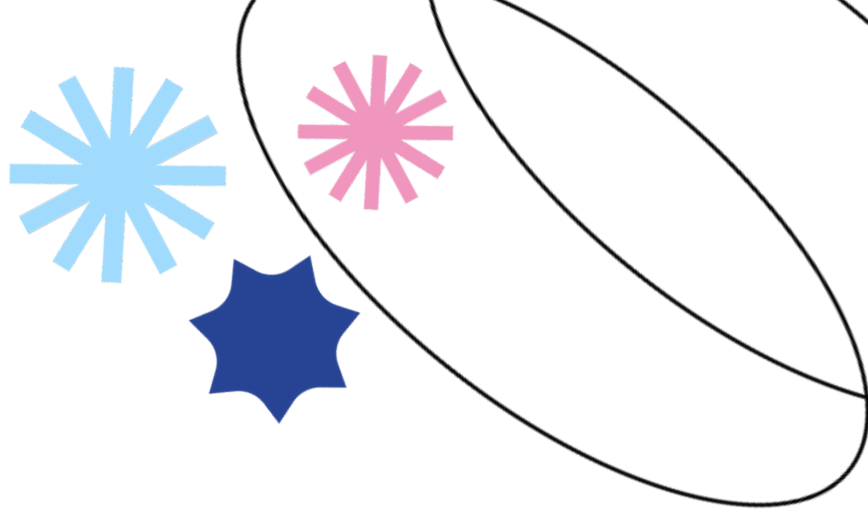
Зазначена вправа продемонструє дітям декілька важливих концептуальних речей. Перша - це концепт справедливості як філософської категорії. Друга - що внутрішні приватні інтереси можуть бути визначальними при потрактуванні поняття «справедливість». Ця вправа на побутовому прикладі зможе показати, чому вчинення дій в конфлікті інтересів є негативним явищем.

Обговоріть з учнями:

- чи задоволені вони (безвідносно ролей), як був поділений торт? Чи був поділ справедливим?
- що вплинуло на прийняття ними рішення? Чи було воно об'єктивним?

КРОК 3

Що треба знати?

“

Учитель/-ка. У нашій вправі з тортом ви помітили, що подекуди на об'єктивність та справедливість вашого рішення впливали зовнішні чинники - дружба з кимось, домовленості, особисті уподобання і переконання.

А тепер уявімо, що торт - це бюджет нашої громади, або навіть школи. А учасники - особи, уповноважені приймати рішення, як цими коштами розпоряджатись.

Виникає ситуація, коли приватний інтерес (наприклад, близькі дружні стосунки як у героїв Б та В), вступають у конфлікт з публічним (поділити торт справедливо для всіх). Це називається - “конфлікт інтересів”. Звісно, сам по собі конфлікт інтересів не є проявом корупції. Але може стати передумовою вчинення корупційних правопорушень. Ви на своєму прикладі могли переконатись, як негативно конфлікт інтересів впливає на якість прийнятих управлінських рішень.

”

Основними складовими конфлікту інтересів є:

Приватний інтерес

Службові/представницькі
повноваження

Суперечність між приватним інтересом та службовими повноваженнями (для реального конфлікту інтересів)

Наголосіть, що приватний інтерес може бути обумовлений різними обставинами:

Майновий інтерес

Сімейні стосунки

Особисті стосунки

Дружні стосунки

Стосунки, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях

КРОК 4

Групова робота

Об'єднайте учнів у групи та запропонуйте їм опрацювати ситуації. В групах учні мають підготувати відповіді на наступні запитання:

- Чи наявний в описаній ситуації конфлікт інтересів?
- Якщо так – в чому саме він проявляється?
- Чи можна було б запобігти його виникненню?
- Що станеться, якщо не вчиняти жодних дій щодо його врегулювання?

Ситуація 1

Марія – найкраща учениця фізико-математичного ліцею. Її мама очолює методичне об'єднання вчителів математики та викладає математику в цьому ліцеї. Її дядько – заступник директора ліцею. Наприкінці року викладачі-методисти та адміністрація ліцею спільним рішенням вирішили номінувати Марію на отримання стипендії.

Методична підказка для вчителя/ вчительки:

1. Так
2. Заступник директора та її мама мають інтерес заохотити Марію, але також вони повинні підтримувати всіх талановитих учнів.

3. Заступник директора та мама Марії не мають брати участь в голосуванні щодо визначення стипендіата, а також повідомити про це учнів.

4. Учні взагалі втратять мотивацію боротись за стипендію, тому що матимуть відчуття, що насправді не обов'язково найкращий перемаже).

Ситуація 2

У батьківський комітет 5-А класу увійшли 6 чоловік і їм потрібно обрати голову комітету серед своїх членів. Поліна, мати однієї з учениць, запропонувала свою кандидатуру, питання поставили на голосування. В голосуванні Поліна участі не брала. За результатами вона була обрана головою комітету одногосно.

Методична підказка для вчителя/ вчительки:

1. Так
2. Поліна була зацікавлена стати головою комітету, тобто мала особисту зацікавленість. Відповідно не могла бути об'єктивною щодо інших.
3. Поліна запобігла конфлікту інтересів, відмовившись брати участь в голосуванні за себе.
4. Якщо б вона голосувала за себе, люди сприймали цей конкурс як нечесний та не довіряли їй, навіть якщо вона добре виконувала свої обов'язки.

Ситуація 3

Місцева влада вирішує, що хоче оновити сквер та дитячий майданчик на одній з вулиць міста. Для цього оголошується конкурс (тендер) серед потенційних виконавців цього замовлення. До комісії, яка обиратиме переможця конкурсу, входить пан Забудовник. Серед учасників конкурсу (тендеру) є компанія, директором якої є рідна сестра пана Забудовника.

Методична підказка для вчителя/ вчительки:

1. Так
2. Пан Забудовник зацікавлений у тому, щоб обрати найкращого постачальника послуг. Водночас він зацікавлений допомогти своїй сім'ї.
3. Пан Забудовник має відмовитись від участі в Комісії.
4. Якщо компанія сестри пана Забудовника переможе, то громадяни можуть запідозрити його у корупції. Його звинуватять в обранні переможця заради власної вигоди, а не міста.

Підсумуйте, що конфлікт інтересів сам по собі не є проявом корупції. Але подекуди саме він штовхає осіб до вчинення корупційних дій (тобто отримання особистої вигоди). Тому потрібно вміти виявляти та запобігати конфлікту інтересів, адже це є "ґрунт" на якому проростає корупція.

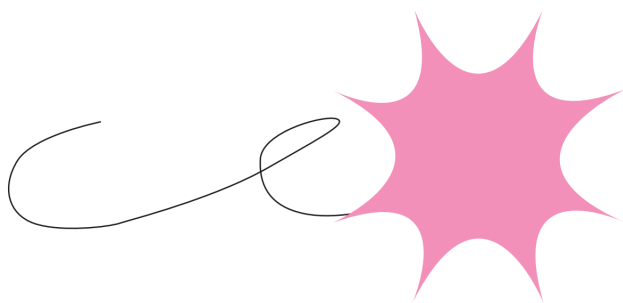
КРОК 5

Рефлексія. Вправа «Відкритий мікрофон»

Для того щоб перевірити, чи правильно учні зрозуміли, що таке конфлікт інтересів - запропонуйте їм придумати приклади таких ситуацій з використанням посилання на різні джерела приватного інтересу та описати, який негативний вплив чинить конфлікт інтересів у їх прикладі. Охочі можуть поділитись своїми прикладами з класом.

Методична підказка для вчителя/ вчительки:

Можна запропонувати розібрати такі варіанти: 1) Батько працює керівником мережі кінотеатрів, а його донька претендує на посаду адміністраторки одного із кінотеатрів; 2) Дитячий табір приходить перевіряти пожежний інспектор, виявляє недоліки у вогнегасниках і пропонує директору табору купити нові вогнегасники у магазині, власником якого є брат інспектора.

КОРУПЦІЯ КРАДЕ МОЖЛИВОСТІ

8-9 КЛАСИ

МЕТА УРОКУ

допомогти учням зрозуміти вплив корупції на їх життя і показати шляхи та інструменти запобігання корупції.

Учні/учениці:

Знаннєвий компонент:

- прогнозують наслідки корупційної діяльності для всіх учасників корупційної схеми;
- знають способи законного захисту своїх інтересів.

Діяльнісний компонент:

- вміють критично оцінювати інформацію;
- розвивають комунікативні навички;
- набувають навичку прийняття самостійних рішень.

Ціннісний компонент:

- усвідомлюють корупцію як шкідливе для суспільства явище.

КРОК 1

Мозковий штурм

Попросіть учнів пригадати, що таке корупція, які її основні ознаки.

Нагадайте учням, що корупція — це зловживання довіреними повноваженнями для отримання особистої вигоди.

Учитель/-ка. Ми вже з вами знаємо, що корупція є явищем негативним, але давайте спробуємо чітко сформулювати: а які ж негативні наслідки від корупційних дій можуть бути?

Щоб з'ясувати, наскільки клас усвідомлює негативні наслідки корупції, пропонуємо провести мозковий штурм. Це метод інтерактивної роботи, коли всі учасники розмірковують над однією проблемою.

Мозковий штурм застосовують, коли треба мати кілька варіантів вирішення конкретної проблеми. Ця форма роботи спонукає учнівство проявляти уяву й творчість, дає можливість їм вільно висловлювати свої думки.

Після чіткого формулювання проблемного питання (його краще записати на дошці) пропонують усім висловити ідеї, коментарі, навести фрази чи слова, пов'язані негативними наслідками корупції. Усі пропозиції записують на дошці чи на великому аркуші паперу за порядком їх виголошення без зауважень, коментарів чи запитань. Із завершенням «мозкового штурму» перелік **можна доповнити поданими нижче пунктами.**

Доповнення до мозкового штурму (негативні наслідки корупції):

- неефективне використання державних коштів і ресурсів;
- неефективна зовнішня й внутрішня економічна політика держави, підлаштована під кланові інтереси, а не інтереси держави;
- утрата податків, інших надходжень до державного бюджету;
- гальмування способом встановлення надуманих перешкод розвитку бізнесу;
- уповільнення ефективності роботи державного апарату загалом;
- зниження інвестицій, уповільнення економічного зростання;

- неефективне використання знань й умінь людьми;
- зниження якості управлінських послуг (зокрема, способом утворення штучних перешкод);
- розорення приватних підприємців; посилення організованої злочинності, яка часто «вирішується» корумпованими високопосадовцями;
- зростання соціальної нерівності;
- зниження суспільної моралі.

КРОК 2

Фронтальна робота.

“ **Учитель/-ка.** Так, дійсно, корупція тягне за собою величезну кількість негативних наслідків. та краде у нас з вами можливості для розвитку. ”

Запропонуйте учням й ученицям навести роз’яснення до тез, розкрити своє розуміння тези. Усі варіанти учнівства необхідно занотувати, а потім порівняти та доповнити їх.

- Корупція воює на боці ворога
- Корупція відлякує інвесторів
- Корупція вбиває
- Корупція зменшує шанси на освіту
- Корупція краде

Можливі доповнення до таблиці

Корупція воює на боці ворога	через корупцію армія не отримує достатньо коштів, а люди, які змушені покинути власні домівки, — належної допомоги
Корупція вбиває	аварійні будівлі, допущені до експлуатації за хабар, призводять до загибелі людей; нетверезі водії, що відкупаються від співробітників поліції, убивають людей.
Корупція зменшує шанси на освіту	обдарована молодь обмежена у вступі до провідного ЗВО, якщо в неї немає грошей на хабар.

Корупція краде

сплачені громадянами податки осідають у кишенях корупціонерів, а не спрямовуються на розбудову важливих для громадян та їхніх дітей установ (поліклінік, дитячих садків, шкіл) та надання якісних послуг населенню

КРОК 3

Проблема вибору

Зауважте, що корупція — не десь далеко, це — поряд із кожним.

Запропонуйте учням виконати вправу, що продемонструє, які негативні наслідки від корупції можуть бути не лише для суспільства в цілому, але і кожного з нас.

Цю вправу спрямовано на закріплення навички приймати рішення виважено, аналізуючи всі можливі наслідки для себе та суспільства. Учитель/-ка об'єднує клас у невеликі групи (по 3—4 особи) та пропонує спочатку вдумливо прочитати ситуацію.

СИТУАЦІЯ: КОРУПЦІЙНІ ДОВІДКИ

Життя людини супроводжують різні документи: довідки, сертифікати, посвідчення особи, паспорти тощо. Процедура оформлення й отримання інших особистих документів від органів влади часто є непростю. І більшість таких документів потребує, щоб до їх оформлення долучився чиновник. Громадянину Нетребченко необхідно оформити потрібний йому документ — закордонний паспорт для подорожі в іншу країну — і це можна зробити лише в обмеженій кількості місць: у сервісному центрі або відділенні Державної міграційної служби. За законом процедура має тривати не більше ніж 20 робочих днів, але на практиці вона затягується, оскільки співробітники органів, що видають паспорти, починають вимагати додаткові документи, не передбачені жодними законами або процедурами, або «керувати чергою», пропускаючи вперед тих, хто могли їх «заохотити за окрему плату». Громадянин Нетребченко вирішує заплатити чиновнику додаткову суму за прискорення оформлення документа

Після ознайомлення із ситуацією запропонуйте дітям у групах заповнити таблицю «матрицю наслідків». Після завершення групової роботи обговоріть ідеї учнів.

Наслідки рішення взяти участь у корупційному діянні	Для суспільства	Для особи
«Позитивні»		
«Негативні»		

Шаблон таблиці

КРОК 4

Сторітелінг

Учитель/-ка. Щоб життя покращувалося, корупції можна й треба протидіяти. Протидію корупції не зводять лише до того, щоб «посадити хабарників». Це система різних законів і дій, які мають викоринити корупцію як суспільне явище.

Для цього є три основні напрями діяльності суспільства та держави:

- запобігання;
- санкції;
- інформування та виховання.

Тільки злагоджена й ефективна робота цих трьох складників може забезпечити реальний успіх антикорупційної реформи. Дуже важливо, щоб у країні діяли й застосовували закони, які максимально зменшують простір для корупційних дій і гарантують невідворотне покарання для корупціонерів.

Також мають ефективно виконувати свою роботу новостворені спеціалізовані антикорупційні інституції:

- Національне агентство України із запобігання корупції (НАЗК);
- Національне антикорупційне бюро України (НАБУ);
- Вищий антикорупційний суд.

Саме вони здійснюють контроль за дотриманням антикорупційного законодавства, виявляють порушення, ініціюють притягнення корупціонерів до відповідальності, та вирішують як покарати винних у корупційних діяннях.

Антикорупційні уроки та курси громадянської освіти для учнівства закладів середньої та вищої освіти — це також важливі елементи антикорупційної реформи. Бо саме вони інформують про те, що таке корупція, яка від неї шкода і як нам налагоджувати чесне життя, щоб не допускати будь-яких її проявів у майбутньому дорослому житті. Наразі в нашій державі, як і в більшості країн Європи, пріоритетне значення має не боротьба з корупцією, а запобігання їй. Адже не допустити порушення набагато важливіше, ніж думати потім, як виправити наслідки чийось дій. Для цього проводять спеціальну процедуру — виявлення корупційних ризиків та їх усунення. Тобто необхідно зробити так, щоб корупція або не мала сенсу, або для неї просто не було простору.

Наприклад, ми досить часто звертаємося до державних установ за отриманням послуг. Це і лікарні, і паспортні столи, і органи соціального страхування, і поліція, і суди. І в кожній із перелічених установ є такі корупційні ризики, як недоброчесність, конфлікт інтересів, безконтрольність, наявність певних повноважень. У разі вчасного виявлення корупційних ризиків можна попередити порушення. Для цього, наприклад, проводять антикорупційні навчання чиновників, або встановлюють для них спеціальні обмеження на отримання подарунків, або визначають спеціальні алгоритми їх спілкування з громадянами, які звертається за послугою тощо.

Запропонуйте учням переглянути відео, що описує логіку побудови інфраструктури в державі, спрямованої на запобігання та боротьбу з корупцією [за посиланням](#).

КРОК 5

Рефлексія

Учитель/-ка. Якщо кожен і кожна з нас вже сьогодні виступить проти корупції, одного дня її буде остаточно подолано. Уявляєте, як зміниться життя людства? Що може змінитися у нашій державі та світі за 5 років не корупційного розвитку? Давайте зробимо свій прогноз.

Учні/ учениці висловлюють свої прогнози про те, яким буде майбутнє України за 5 років, якщо буде знищено корупцію. *«Якщо буде знищено корупцію, то вже за 5 років...»*

Методична підказка для вчителя/ вчительки:

Дітям варто зазначити, що перш за все подолавши корупцію, ми можемо відродити людську свідомість, що жити можна і потрібно без хабарів, що так можна жити, не буде маніпуляції, запрограмованої бідності. До відповідей учнів можна додати наприклад, збільшення інвестицій; прозорий розвиток підприємницької діяльності що навчання в університеті буде справедливим - відповідно до знань; отримати робочі місця люди зможуть відповідно умінь і навичок; ставлення до всіх людей буде однаково хорошим, а не в залежності від “розміру подяки”. Взагалі, за такий час можна знищити таке явище як корупція.

АНТИКОРУПЦІЙНІ ДЕБАТИ

10-11 КЛАСИ

МЕТА УРОКУ

навчити учнівство розпізнавати та аналізувати корупційні явища у повсякденному житті.

Учні/учениці:

Знаннєвий компонент:

- ознайомлені з видами корупції на прикладах життєвих ситуацій;
- визначають можливі причини та наслідки корупції для різних ситуацій
- вміють всебічно аналізувати ситуації.

Діяльнісний компонент:

- розвивають навички командної
- набувають комунікативних навичок та вміння дебатувати.

Ціннісний компонент:

- усвідомлюють негативні наслідки корупційних практик.

КРОК 1

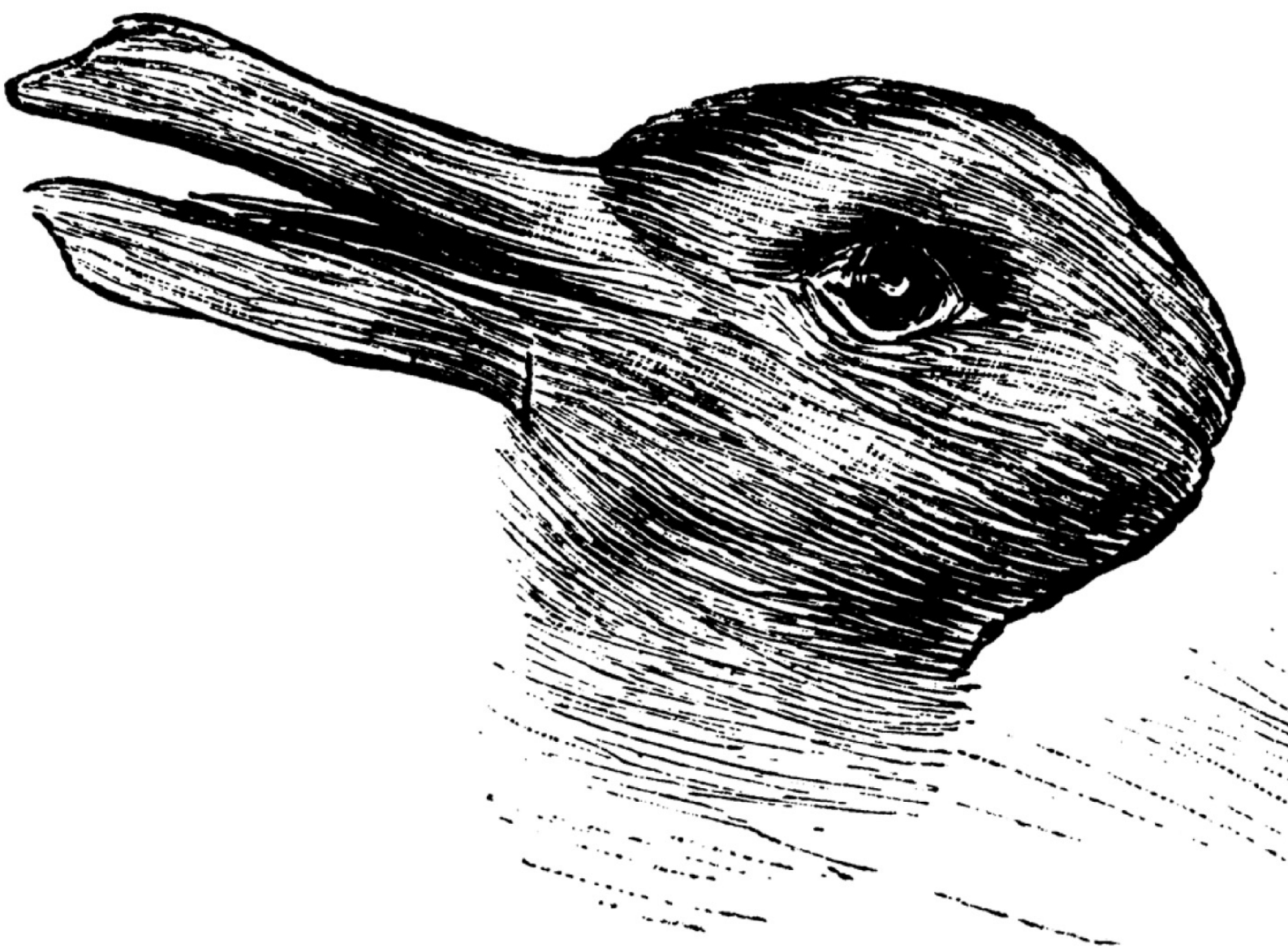
Кролик чи качка

Методична підказка для вчителя/ вчительки:

На початку уроку учитель/-ка має повідомити, що хоче розпочати розмову з показу картинки. Демонструючи зображення кролика/качки, необхідно переконатися, що усі добре його бачили. Педагог модерує обговорення зображення, обмін думками та виявлення, що це може бути одночасно і кролик, і качка.

Питання до обговорення:

- Хто зображений на картинці?
- Чи всі згодні?
- Чи всі одразу побачили обидва зображення?
- Чому ні?
- Якою була твоя реакція, коли хтось сказав, що побачив когось іншого?
- Що показує цей приклад із погляду на речі, які ти бачиш, і події, які переживаєш у повсякденному житті?

Кролик чи качка?

Методична підказка для вчителя/ вчительки:

Підводячи підсумки дискусії, зауважте, що завдяки картинці та дискусії, іноді на щось треба уважно подивитися, аби зрозуміти, що це насправді. Це означає, що треба прислухатися до інших, бо вони можуть розглядати проблеми під іншим кутом зору, що відрізняється від нашого. Уміння слухати й об'єктивно сприймати думки інших людей може допомогти нам усвідомити та зрозуміти інші точки зору, а не тільки свою. Поговорімо тепер не про кроликів і качок, а про щось, із чим ви могли стикатися у повсякденному житті — про корупцію. Аби дискусія пройшла плідно, необхідно пам'ятати правила ведення дискусії.

Правила ведення розмови, дискусії:

- Дотримуйтесь принципу поваги до своїх опонентів.
- Розмова має стати формою співробітництва
- Сперечатись завжди треба по суті, аргументовано
- Треба навчитися вислуховувати інших не перебиваючи, після чого чітко сформулювати свої аргументи.
- Недоречними є прояви агресивності, грубих висловлень, демонстрування неприязні будь-яким способом. Спробуйте обійтися без образ, насмішки, іронії, краще за допомогою усмішки розрядити атмосферу.

КРОК 2

Чи є корупція?

Методична підказка для вчителя/ вчительки:

Дебати — це нагода почути дві сторони дискусії та проаналізувати два різні погляди на певну проблему. Вони починаються з формулювання твердження, наприклад, «Учні й учениці, які займаються спортом, мають отримувати додаткові бали на підсумкових іспитах». Після цього одна команда наводить аргументи на підтримку твердження: «Так, учні/-ниці мають отримувати додаткові бали за свою спортивну діяльність». Натомість інша команда намагається довести, що твердження є неправильними: «Ні, учні/учениці не мають отримувати додаткові бали за свою спортивну діяльність».

БЕСІДА

Як дебати можуть допомогти зрозуміти більше однієї точки зору?

Учнівство може навчитися збиратися з думками, активному слуханню, інноваційному мисленню, здобути навички проведення презентації, вирішення проблем, побудові зв'язків між переконаннями та діями тощо.

Дебати — це важливий інструмент, який допомагає рефлексувати над цінностями, підвищувати впевненість під час висловлення своїх думок і виявляти творчість. Зрештою, дебати можуть створити безпечний простір, у якому учні й учениці можуть висловлювати власну думку і вислуховувати думки інших.

Методична підказка для вчителя/ вчительки:

Метою цього уроку є пояснити учням, що таке дебати та актуалізувати знання про важливість грамотної аргументованої дискусії.

Далі діти самостійно спробують зіграти у справжні дебати та пропонуємо обрати одну із запропонованих тем.

Рекомендуємо зупинитись на одній з цих двох тем (учні можуть самостійно обрати, яка з тем є для них цікавішою, або вчитель може лишити це на власний розсуд):

I. Чи варто виключати з університету студента за порушення академічної доброчесності?

II. Чи підтримуєте ви думку, що (добро)чесна людина завжди перемагає?

КРОК 3

Підготовка до дебатів

Організація дебатів:

- Оберіть тему дебатів (вона може бути запропонована вчителем або обрана учнями шляхом голосування).
- Об'єднайте учнівство у дві групи (одна з них буде виступати з позиції “за”, інша - з позиції “проти”. Те, за яку позицію виступатиме кожна з команд, буде визначено жеребом (на наступному уроці перед безпосереднім дебатуванням), тобто учнівство має підготуватись захищати та мати аргументи на підтримку кожної позиції).
- Дайте школярам можливість підготуватись до дебатів у своїх групах та підготувати аргументи.

Методична підказка для вчителя/ вчительки:

Діти мають напрацювати свої аргументи самостійно (не індивідуально, а спільно працюючи в групі), проте вчитель/-ка може модерувати та спрямовувати їх ідеї. Нижче наведено приклади орієнтовних аргументів, до яких можуть прийти в своїх міркуваннях школярі (можна навести їх як приклад). Учнівство може мати час до наступного уроку, аби спільно зі своєю групою продумати план представлення теми та підготувати аргументи на підкріплення своєї позиції, аби бути готовими презентувати її на наступному уроці в форматі дебатів. Ви можете дати їм менше часу, аби провести підготовку до дебатів та дебати в один урок.

Проте ми рекомендуємо все ж розбити дебати на декілька зустрічей, аби учні мали більше часу підготуватись, а дебати – пройшли більш фахово та насичено. (Важливо наголосити, що діти дізнаються, яку саме позицію вони представлятимуть - тобто «За» або «Проти» лише безпосередньо перед дебатами, відповідно, їм потрібно продумати і підготувати свою стратегію дебатування для обох випадків і зробити два набори аргументів - для підтвердження та спростування. Нижче наводимо орієнтовний приклад такої аргументації).

Чи варто виключати з університету студента/студентку за порушення академічної доброчесності?

Орієнтовні аргументи для команди «За»

«Недоброчесність не має толеруватись в будь-яких її проявах, якщо студент/студентка безкарно чинитиме недоброчесно в університеті – він продовжить так чинити в усіх інших сферах життя».

«Університет має бути середовищем для розумних, успішних та старанних людей, які поділяють цінність доброчесності. Іншим тут не місце».

«Недоброчесний студент/студентка просто так займає в університеті місце іншого абітурієнта/абітурієнтки, який (яка) отримав/отримала би більше користі від навчання та не порушував би базових правил».

Орієнтовні аргументи для команди «Проти»

«Кожен має право на помилку, таке трапляється. Невже ви ніколи не робили ненавмисних помилок?»

«Виключення – непропорційно велика та серйозна санкція, студенту/студентці варто лише перездати цей предмет або переписати роботу, але він не має бути виключений».

«У цій ситуації винен не лише студент/студентка, але і викладач/викладачка, який або допустив цю ситуацію, або не пояснив її неприйнятність та не попередив про потенційні наслідки».

КРОК 4

Дебати

Визначте за допомогою жереба, яка команда виступає з якої позиції, також поділіть кожну з груп ще навпіл (Стверджуючі (I група та 2 група) та Заперечуючі (1 група та 2 група)).

КЛАС

(20 учнів/учениць (орієнтовна кількість для прикладу))

Шляхом кидання жереба або випадковим чином вже поділені завчасно команди дізнаються, яку сторону вони представлятимуть.

Команда ствердження (10учнів/учениць) Так само випадковим чином команда ділиться на дві підгрупи		Команда заперечення (10 учнів/учениць) Так само випадковим чином команда ділиться на дві підгрупи	
I група ствердження (5 учнів/учениць)	II група ствердження (5 учнів/учениць)	I група заперечення (5 учнів/учениць)	II група заперечення (5 учнів/учениць)
1-5 аргумент «За»	6-10 аргумент «За»	1-5 аргумент «Проти» як спростування відповідних аргументів команди ствердження	6-10 аргумент «Проти» як спростування відповідних аргументів команди ствердження

Дебати починає перша група стверджуючих спікерів, кожен з учасників групи по черзі представляє тільки один аргумент (30 секунд), всі учні повинні записати та пронумерувати аргументи що прозвучали. Так, якщо в першій групі 5 спікерів, то учні повинні перерахувати 5 аргументів в першій колонці їх робочих листків.

Перед початком виступу першої групи ствердження повідомте першій заперечуючій групі, що кожен з них відповідальний за спростування одного з аргументів. Після завершення промов першої групи ствердження перша група заперечення повинна спростувати кожен з представлених аргументів. Після цього виступає друга група ствердження.

Мета кожного з них полягає в тому, щоб захистити один зі стверджуючих аргументів, атакуючи спростування цього аргументу. Друга група заперечення завершує дискусію таким же чином.

Перед початком дебатів, обговоріть з учнями правила та запишіть їх на дошці. Також дайте учням декілька настанов:

- Завжди уважно слухайте, що говорять інші люди.
- Нікого не перебивайте.
- Ніколи не смійтеся з чужих слів (якщо тільки це не жарт).
- Пам'ятайте про манери й мову свого тіла.
- Поважайте погляди інших людей, навіть якщо ви з ними не згодні.
- Коли ви з кимось не згодні, переконайтеся, що розрізняєте критику самої людини та її ідей.

Методична підказка для вчителя/ вчительки:

Учитель не втручається у хід дебатів та утримується від коментарів, проте може реагувати на порушення правил і ненав'язливо спрямовувати дискусію, якщо вона вийшла за рамки окресленої теми (якщо аргументи не стосують рамкової теми дебатів, або стверджувальні та заперечувальні аргументи не узгоджуються між собою).

КРОК 5

Рефлексія

Запитайте учнів про їх враження:

- Чого навчились?
- Що було складного?
- Які ваші враження від дебатів?

Методична підказка для вчителя/ вчительки:

Підводячи підсумки дискусії, учитель говорить: «Щойно ми подивились на проблему з обидвох боків і попрактикуватися у всебічному аналізі теми, а також у грамотному виловленні своєї позиції та активному слуханні іншого. Сьогодні ви стояли на протилежних позиціях, проте обидві команди побачили, як важко буває прийти до згоди, але як це потрібно, якщо ми хочемо жити у успішній спільноті, яка поділяє цінність доброчесності».

УРОК ДОБРОЧЕСНОСТІ

7-8 КЛАСИ

МЕТА УРОКУ

актуалізувати знання про доброчесність та правила поведінки в суспільстві; спонукати до доброчесної поведінки в повсякденному житті.

Учні/учениці:

- розуміють зміст поняття «доброчесність»;
- вміють відрізнити доброчесну та недоброчесну поведінку;
- розуміють важливість дотримання правил;
- вчаться робити вибір на користь доброчесної поведінки;
- знають негативні наслідки недоброчесної поведінки;

Глосарій

Доброчесність – це чинити правильно, навіть тоді, коли тебе ніхто не бачить.

КРОК 1

Знайомство з поняттям «доброчесність»

1. Запропонуйте учням поділитися думками про те, що таке «доброчесність».

Роздайте по 1 стікеру кожному учневі, які напишуть визначення і приклеять на дошку, утворивши хмаринку доброчесності. Також можна усно опитати школярів, за відсутності матеріалів чи програмного забезпечення. Під час проведення онлайн занять або за наявності у класі мультимедійної дошки можна користуватися ресурсом Slido (<https://www.sli.do/>), який у режимі реального часу дає можливість створювати «хмари слів». Також під час онлайн занять з використанням платформи Zoom можна попросити учнів писати відповіді у чаті.

2. Розгляньте ситуації, які зазначені нижче. Запропонуйте учням обрати одну з відповідей:

Це негативний
вчинок

Це позитивний
вчинок

Важко
визначитись

3.

Поясніть важливість для кожного дотримання правил. Запропонуйте учням поділитися думками навіщо дотримуватися правил в суспільстві.

Методична підказка для вчителя/ вчительки:

Суспільні правила - це згода людей у тому, яка поведінка прийнятною, а яка є непринятною у суспільстві.

Акцентуйте увагу, що коли ми приймаємо рішення нами керують наші цінності та внутрішні переконання. А також встановлені правила та норми поведінки, якими ми керуємося.

Якщо діти самостійно не озвучать, ви також можете додати, що правила дозволяють нам жити в суспільстві. Окремі правила встановлені з міркувань безпеки (наприклад, правила дорожнього руху)

Зверніть увагу, що часто перед нами стоїть вибір: дотримуватися правил чи ні. Перш ніж вирішувати, маємо передбачити, які наслідки матимуть наші дії для нас та інших людей. Діймо відповідально та добродібно. Адже дотримання правил і добродібність дуже сильно пов'язані.

Поясніть дітям взаємозв'язок між дотриманням правил і доброчесністю. Надайте учням визначення поняття доброчесності. Ми пропонуємо скористатися визначенням OECD:

**Доброчесність – чинити правильно,
навіть коли ніхто не бачить.**

Приклад:

Доброчесність – це коли ти свідомо обираєш не списувати, а самостійно написати контрольну роботу незалежно від того дивиться на тебе вчителька чи ні. Легко дотримуватися правил, коли за тобою спостерігають інші люди. Складніше це робити, коли тебе ніхто не бачить і є вибір вчинити доброчесно чи ні. Ти вибираєш шлях доброчесності. І це про наші внутрішні переконання та цінності, а також про те, що ми свідомо вибираємо шлях, коли ми керуємося правилами або нормами моралі, які встановлено

КРОК 2

Бути доброчесним = бути успішним

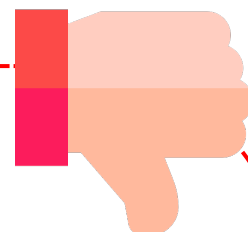

Учитель/ка: Сучасний світ – це світ відкритих даних. Про кожного можна знайти багато інформації. Інтернет стирає кордони і робить кожного з нас якійсь мірі публічною особистістю.

Розкажіть учням декілька прикладів з політики, бізнесу, науки, шоу-бізнесу, коли добродесна поведінка сприяла розвитку та успішності, а недобродесна - навпаки, означала крах кар'єри та репутації.

Приклади недобродесної поведінки:

Австрійська міністерка праці та у справах сім'ї Крістіне Ашбахер подала у відставку після звинувачень у плагіаті на її адресу.

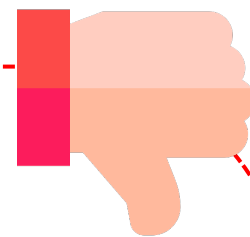
Відставці передували звинувачення експерта Стефана Вебера, який відомий в Австрії як «мисливець за плагіатом».

Він звинуватив Ашбахер в тому, що вона скопіювала як мінімум п'яту частину тексту своєї докторської дисертації з інших джерел безналежного маркування.

Ресурс: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2021/01/10/7118344/>

Фото: <https://www.dw.com/ru/ministr-truda-avstrii-uhodit-v-otstavku-iz-za-obvinenij-v-plagiate-a-56183661/a-56183661>

Приклади недоброчесної поведінки:

Міністр юстиції Монако Філіп Нарміно пішов у відставку після скандалу про використання свого службового становища заради російського мільярдера.

Філіп Нарміно склав свої повноваження після повідомлень про те, що він міг впливати на хід судової справи, яка триває вже кілька років і депротистоять російський мільярдер Дмитрій Риболовлєв і арт-дилер зі Швейцарії.

Ресурс: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2327156-ak-ce-buvae-u-nih-cerez-so-evropejski-ministri-jdut-u-vidstavki.html>

Фото: <https://www.monacofinance.mc/en/articles/interviews/729-mr-philippe-narmino,-i-ensure-that-we-are-open-and-attentive-to-international-judicial-cooperation.html>

Приклади доброчесної поведінки:

Бути доброчесним зараз = бути успішним. І це доводять засновники Grammarly Максим Литвин і Олексій Шевченко.

Спершу Шевченко й Литвин хотіли розробити онлайн-сервіс, який би перевіряв твори і реферати студентів на плагіат. Зараз це онлайн-сервіс перевірки граматики, заснований на технологіях штучного інтелекту.

Послугами компанії користуються Zoom, Cisco Systems, Dell Technologies та інші. За версією журналу «Форбс» у 2021 році Литвин і Шевченко стали мільярдерами. Розумні, доброчесні айтишники зайняли почесне місце в рейтингу найбагатших людей світу.

Ресурс: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/11/23/680048/>

Фото: <https://forbes.ua/news/forbes-otsenil-sostoyanie-osnovateley-grammarly-shevchenko-i-litvin-stali-dollarovymi-milliarderami-kak-oni-etogo-dostigli-23112021-2831>

Приклади добродесної поведінки:

Гідним прикладом добродесної поведінки є Роман Ратушний, розвідник 93 окремої механізованої бригади «Холодний Яр». Починаючи з підліткового віку, Роман боровся за гідність, справедливість та добродесність.

У листопаді 2013 він був серед студентів, яких побив «Беркут» на Майдані, утім попри це, Рома й надалі брав активну участь у Революції Гідності. Пізніше юнак став на захист ландшафтного заказника «Протасів Яр» у Києві, який намагалися незаконно забудувати висотками. Спочатку Роману пропонували великі гроші, щоб він не втручався, а коли він відмовився, його почали переслідувати та залякувати. Але це не зупинило хлопця: об'єднавшись з іншими активними молодими людьми, вони продовжували разом боротися за справедливість.

24 лютого 2022 Роман став на захист рідного Києва – тепер вже від російських загарбників. Дещо пізніше приєднався до 93 бригади та воював проти росіян на Харківщині. Там він і загинув 9 червня під час виконання бойового завдання. Йому було лише 24 роки.

Варто говорити не лише про окремих людей, але й про окремі спільноти. Зараз Україна переживає одну з найскладніших сторінок своєї сучасної історії. Вся Європа, весь світ дивується, вражений тим, як ми об'єдналися, підставили один одному плече. Волонтери, українці забезпечують потреби військових, допомагають внутрішньо переміщеним особам. Це неймовірно. І це про добродішність! І саме це про ті цінності, які є у нас.

КРОК 3

Добродішність - це про кожного з нас

Запропонуйте дітям до перегляду мотивуючий мультфільм «Радісна історія».

Це історія про пса, який дозволив лелеці забрати черв'яків із човна, на якому рибалив його господар. Усе – аби лелека нагодував дітей. Натомість лелека віддячив і наловив чоловікові й собаці багато риби. У мультфільмі йдеться про взаємодопомогу, розуміння, підтримку і вдячність, які особливо необхідні нам сьогодні.

Віднайти відео
мультфільму можна
віднайти за
посиланням [тут](#).

Методична підказка для вчителя/ вчительки:

Акцентуйте увагу, що добродесні вчинки можуть робити кожен з нас. І вони не обов'язково грандіозні чи відомі всім. Проте навіть найменший добродесний вчинок може для когось бути надзвичайно важливим. І тут не важливо вік, соціальний статус чи місце проживання. Кожен, навіть маленький гарний вчинок, - це краплинка у великому океані нашого суспільства. Проте навіть найменший добродесний вчинок може для когось бути надзвичайно важливим: комусь врятувати життя, комусь допомогти, а комусь вселити віру в краще майбутнє».

КРОК 4

Рефлексія

Запропонуйте учням висловитись як вони зрозуміли поняття «доброчесність» та важливість вибору добродесних стратегій поведінки для кожного з нас.

ДОБРОЧЕСНІСТЬ ОНЛАЙН

7-8 КЛАСИ

МЕТА УРОКУ

навчити розпізнавати фейкову інформацію та маніпуляції, розуміти до яких негативних наслідків вони можуть призвести, надати практичні поради учнівству, як вони можуть себе захистити від фейків та маніпуляцій.

Учні/учениці:

Знаннєвий компонент:

- знають, що таке доброчесність та усвідомлюють її важливість в повсякденному житті, зокрема в онлайн-середовищі;
- ознайомлені з доброчесними стратегіями поведінки в повсякденній взаємодії у Інтернеті.

Ціннісний компонент:

- формують доброчесну громадянську позицію;
- інтегрують у свою свідомість нульову толерантність до корупції

Діяльнісний компонент:

- вміють розпізнавати та обирати доброчесні сценарії поведінки в мережі Інтернет.

Методичний коментар: розроблені уроки розміщені в онлайн посібнику, з яким ви можете ознайомитись за посиланням.

Нижче – один з варіантів як можна поговорити з дітьми на тему доброчесності та інформаційної гігієни в мережі Інтернет.

КРОК 1

Актуалізація знань

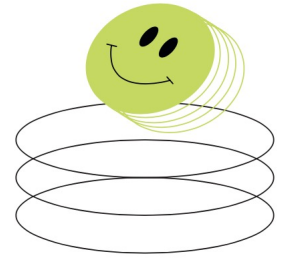
Запропонуйте учнівству відповісти на запитання та визначити: доброчесною чи ні є поведінка в наступних прикладах:

- чи доброчесно заплатити інспектору аби отримати водійське посвідчення (коментар - ні);
- чи доброчесно, отримавши незадовільну оцінку на контрольній роботі, провести самостійну роботу над помилками і підтягнути ті теми, які були не дуже зрозумілі (коментар - так);
- чи доброчесно фотографувати блокпости і переміщення української техніки (коментар - ні).
- чи доброчесно поширювати інформацію з неперевіреного телеграм каналу (коментар - ні).

Запитайте в учнів, чи виникли у них складнощі під час визначення, яка поведінка є доброчесною, а яка - ні? Якщо так - чому?

КРОК 2

Фейки

Учитель/ка: Поширювати фейки дійсно недоброчесно. Вони шкодять інформаційній гігієні та безпеці. При чому вберегтись від них буває важко, адже фейків буває безліч. Вони можуть бути різної форми та видів — від аналітичних довгих текстів до сторінок у соціальних мережах або цілих сайтів. Слово "фейк" походить від англійського fake — “несправжній”.

Під час війни росія активно розповсюджує фейки з різних причин. Вони є частиною інформаційно-психологічної операції рф, покликаної нагнати панічні настрої серед українців, а також вчиняти тиск на світове співтовариство для зниження рівня підтримки України. Тому важливо вчасно розпізнавати фейки й не дозволяти їх негативний вплив

Запропонуйте учням переглянути **мультфільм**, у якому вони більш детально зможуть побачити, що таке фейки, та навчаться їх розпізнавати. Попросіть під час перегляду мультфільму звернути увагу на визначення поняття фейку та його розпізнати. Після завершення перегляду попросіть учнів озвучити відповіді на ці питання.

Після ознайомлення з нею виведіть на екран (або озвучте) приклади фейкових текстів та спільно з учнями обговоріть, що саме видає неправдивість новин:

Пенсіонерка з російського Белгорода Євдокія Хабібупаєва намагалася збити український безпілотник Bayraktar TB2 трилітровою банкою щів із капустою. Однак спроба не була успішною. Про це повідомляє підпільний російський кореспондент UaReview, якому вдалося сфотографувати наслідки удару – розбиту банку з-під щів.

Анонімний телеграм-канал «Лише правда» повідомив, що від завтрашнього дня відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів усі телефонні дзвінки в Україні будуть записуватись, а всі листування читатиме Служба безпеки України.

Журналіст новинного сайту «Я знаю» опублікував інформацію про можливу заборону купувати понад 2 пляшки Соса Сола в «одні руки», посилаючись на власне джерело в уряді, але без уточнень, хто сказав та коли це відбудеться.

Людина, яка називає себе у фейсбуці експертом у сфері телекомунікацій, написала на своїй сторінці, що скоро в усьому світі вимкнуть інтернет.

Інстаграм блогер Валентин Смарфонов зняв відео про те, що всі компанії перестануть постачати смартфони, тому треба купувати сьогодні. Посилався Валентин на свого знайомого консультанта з магазину техніки.

Журналіст телеканалу «Марс тудей» заявив, що керівництво держави створило тренувальний центр, де мурах навчають красти речі з осель громадян.

Методичний коментар

Запропонуйте учням/ученицям перелік ресурсів, якими можна скористатись, якщо вони зустрінуть певну новину, проте будуть вагатись щодо її правдивості, ось де можна її перевірити:

ЦЕНТР ПРОТИДІЇ
ДЕЗІНФОРМАЦІЇ

створений у березні 2021 року орган, що працює над забезпеченням інформаційної безпеки України, виявленням дезінформації та протидією їй.

ресурс для фактчекінгу, заснований в Україні у 2014 році: тут і статті, і відео, і подкасти.

До речі, засновниця проєкту Ольга Юркова стала першою українкою, яка виступила на глобальній конференції TED у Ванкувері.

Вокс
Україна

проєкт від VoxUkraine, який аналізує слова вітчизняних політиків і публікує їх із ярликами: «правда», «неправда» або «маніпуляція».

FACTCHECK.ORG
A PROJECT OF THE ANNENBERG PUBLIC POLICY CENTER

виник ще у 2003 році у США для того, щоб викривати публічну брехню політиків.

Крім освітніх статей про викриття брехні та неправдоподібні політичні заяви, на сайті можна почитати про найпопулярніші фейки з посиланнями на джерела та поставити своє запитання.

(англомовний) – сайт, вочевидь, від компанії BBC, на якому публікують матеріали про викриття неправдивих новин та політику.

Об'єднайте учнівство у групи по 3-4 учасників та запропонуйте **самостійно вигадати фейк**. Матеріал може бути заснованим на реальних фактах, а може – на вигаданих. Задача дітей – подати його в такому вигляді, щоб усе здавалося правдою. Наприкінці проаналізуйте роботи та **з'ясуйте, наскільки шкідливими можуть бути нечесні новини** та чи потрібно вміти їх відрізнити. Також, це завдання учні можуть виконати індивідуально й презентувати напрацювання однокласникам.

КРОК 3

Маніпуляції

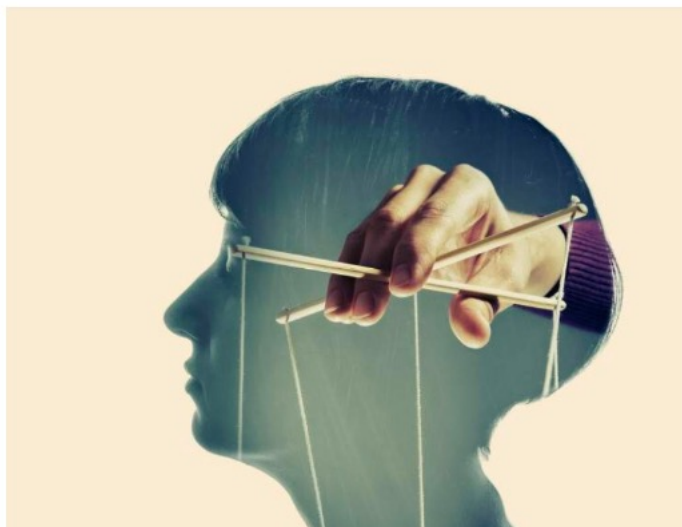
“ **Учитель/-ка.** Дезінформація може набувати різних форм, іноді дуже складних і майстерно замаскованих під правду.

Інформаційні маніпуляції – це найнеприємніша дезінформація, оскільки її буває важко розрізнити та необхідно ретельно перевіряти, аби усвідомити підступність.

Головна мета інформаційних маніпуляцій – це вплинути на вас та спонукати розповсюджувати їх далі: робити репости, розсилати родичам, обговорювати в компанії друзів.

”

Запропонуйте учням поміркувати та пояснити зображення:

Запропонуйте учнівству подумати та дати відповідь на питання:

● **Навіщо додають маніпуляції до інформаційних повідомлень, коли можна говорити лише правду?**

Перегляньте з учнівством серію **мультфільму** про інформаційні маніпуляції та визначте, які види маніпуляцій в ЗМІ та Інтернеті можуть бути.

Запропонуйте школярам закріпити отримані знання, потренувати навички виявлення фейків та маніпуляцій і захисту себе від них (за допомогою ресурсу. kahoot.it.)

КРОК 4

Підбиття підсумків

Запропонуйте учням спільно створити своєрідний чек-лист\пам'ятку на що звертати увагу в новинах, аби не потрапити на гачок фейку чи маніпуляції.

Методична підказка для вчителя/ вчительки:

Ви можете продемонструвати дітям ще один [відеоролик](#), присвячений фактчекінгу - тому як вберегтись від фейкових новин та як дотримуватись добросесних стратегій поведінки навіть в мережі Інтернет.

БУДЬ ДОБРОЧЕСНИМ – ПОВОДЬСЯ БЕЗПЕЧНО!

5 – 11 КЛАСИ

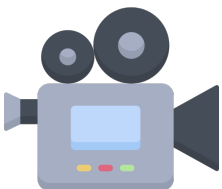
Україна – одна з найбільш замінованих країн у світі!

Тому знати базові правила безпечної поведінки не просто корисно – це може врятувати життя.

Про різновиди вибухонебезпечних предметів і правила поведінки поруч із ними розповідаємо в роликах, створених **Офісом доброчесності НАЗК** та **ГО «ЕдКемп Україна»** спільно з експерткою з протимінної безпеки **Юлією Чикольбою**.

Пропонуємо вам та вашим учням і ученицям переглянути відеоролики та обговорити:

1. Які правила поводження з небезпечними предметами вони запам'ятали?
2. Як правильно (доброчесно) потрібно було вчинити героям мультфільмів.

Відеоролики:

[Обережно, міни!](#)

[Небезпечні забави](#)

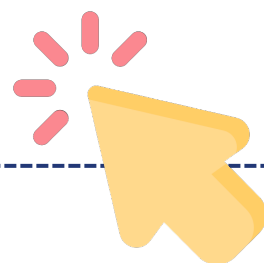
КІНОФЕСТИВАЛЬ ДОБРОЧЕСОСТІ

5 – 11 КЛАСИ

Складно уявити сучасних школяра чи школярку без мобільного телефона, який перетворився на суперкомп'ютер.

Діти щодня переглядають та створюють десятки відеороликів, скетчів...

Чому б не переосмислити тему доброчесності також в цьому творчому напрямку?

Запропонуйте учням у довільних командах підготувати невеличкі короткометражні фільми/відеоролики на тему

«Доброчесність щодня».

Дайте учням та ученицям час в командах попрацювати над сценарієм, зйомками та монтажем. Влаштуйте по завершенню кінофестиваль доброчесності – влаштуйте спільне обговорення ідей авторів, тих підтекстів, які вони вклали у свої роботи.

Організувати фінальний показ можна як в приміщенні закладу освіти, так і в форматі онлайн за чашкою чаю/какао та смаколиками.

Дякуємо, що подали цей шлях разом зі своїми учнями! Сподіваємось, матеріали були цікавими, корисними та зручними у користуванні.

Не забудьте [залишити свій зворотний зв'язок](#), аби наступні Тижні доброчесності ставали ще краще саме для Вас!

Також діліться своїми світлинами із заходів та роботами учнів в соціальних мережах за хештегами [#тижденьдоброчесності2022](#) та [#доброчеснітанезламні](#)

Слідкуйте за нами в соціальних мережах та на нашому сайті. Там ми ділимося додатковою інформацією на тему доброчесності та антикорупції у школах.

[facebook](#)

[Сайт Офісу
доброчесності НАЗК](#)